

ÚSTŘEDNÍ
KNIHOVNA
ČVUT V PRAZE

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2024

Připravil
Kolektiv ÚK ČVUT

knihovna.cvut.cz

OBSAH

1. <u>Ústřední knihovna ČVUT</u>	6
<u>Lokální knihovny</u>	6
<u>Spolupráce s fakultami a katedrami ČVUT</u>	7
<u>Národní a mezinárodní spolupráce</u>	7
<u>Zahraniční cesty, konference, stáže</u>	8
<u>Publikační a přednášková činnost</u>	8
2. <u>Služby</u>	9
3. <u>Budování fondů</u>	10
<u>Knihovní platforma nové generace</u>	10
<u>Díla nedostupná na trhu</u>	11
<u>Správa a ukládání publikační činnosti do DK ČVUT</u>	11
<u>Prodejní výstava NOV@ 2024</u>	11
<u>EIZ na ČVUT</u>	12
4. <u>Podpora informačního vzdělávání</u>	14
<u>Doktorandské dny - slavíme 5. narozeniny</u>	14
<u>Mimořádný semestrální kurz pro studenty z Ukrajiny</u>	14
5. <u>Podpora vědy a výzkumu, podpora publikování</u>	16
<u>Podpora publikování a publikační nástroje</u>	16
<u>Open Science</u>	16
<u>Transformační smlouvy</u>	17
<u>Bibliometrie</u>	17
6. <u>Podpora vědeckých časopisů na ČVUT</u>	18
7. <u>Propagace ÚK</u>	19
 <u>Hospodaření ÚK</u>	 21
<u>Financování informačních zdrojů a služeb</u>	22
<u>Fondy informačních zdrojů</u>	24

PŘÍLOHY

- I. Knihovní rada
- II. Personální situace
- III. Přehled využívanosti EIZ
- IV. Náhled grafických materiálů

ÚVODNÍ SLOVO

“

V uplynulém roce se nám podařilo kvalitně plnit všechny služby vysokoškolské knihovny tak, jak to od nás akademická obec očekává. Hledali jsme nové možnosti, způsoby a cesty, jak můžeme podpořit kvalitní výuku a výzkum na ČVUT, jak můžeme přispět k naplňování strategických cílů ČVUT v oblasti otevřené vědy. Tím vším jsme se snažili získat podporu v pevnějším ukotvení knihovny v prostředí ČVUT.

Definovali jsme strategická témata a oblasti, reagovali jsme na potřeby školy a realizovali jsme naše plány a závazky. Museli jsme se vyrovnat se snížením rozpočtu, museli jsme se vyrovnat výrazným navýšením cen elektronických informačních zdrojů.

Chci poděkovat všem svým kolegyním a kolegům za trpělivost, vytrvalost, profesionalitu. Vážím si, že prokázali silné stránky knihovny, odvahu, soudržnost a invenci.

I o tom se lze přesvědčit při čtení jednotlivých kapitol výroční zprávy.

PhDr. Marta Machytková
Ředitelka ÚK ČVUT

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA ČVUT

Podporujeme studium, vědu a tvůrčí činnost na ČVUT

- Ústřední knihovna ČVUT (ÚK):
- poskytuje informační zabezpečení a podporuje studium, vědeckou a výzkumnou činnost univerzity.
- Slouží studentům, akademickým pracovníkům ČVUT a odborné veřejnosti.
- Podporuje rozvoj informační gramotnosti studentů a spolupracuje na utváření jejich klíčových kompetencí pro studium, budoucí profesi a osobní život.
- Poskytuje podporu v oblasti Open Science.

- Oddělení fondů
- Oddělení služeb
- Oddělení podpory studia
- Oddělení podpory vědy
- Redakce vědeckých časopisů
- Lokální knihovny
- Sekretariát ředitelky

**Funkční
členění
knihovny**

ADRESY A KONTAKTY:

KNIHOVNÍ RADA

Knihovní rada (KR) je podle Organizačního řádu ÚK, čl. 5 a 6 stálým poradním orgánem ředitelky. Na návrh děkanů fakult a ředitelů součástí jsou členové jmenováni rektorem na dobu určitou, a to nejvýše do konce jeho funkčního období. Ředitelka ÚK svolává zasedání KR, předkládá materiály k projednání a může pozvat hosty ke konkrétnímu bodu jednání. Seznam členů KR najdete v **Příloze I**.

ÚK je rozdělena na centrální a detašovaná pracoviště – **lokální knihovny**.

Centrální pracoviště působí v budově Národní technické knihovny (NTK) a budově CIIRC v Dejvicích. Lokální knihovny jsou umístěny v prostorách mimodejvických fakult:

- Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská (Břehová 7, Praha 1)
- Fakulta biomedicínského inženýrství (Sítňá 3105, Kladno)
- Fakulta dopravní (Horská 3, Praha 2)

LOKÁLNÍ KNIHOVNY

Lokální knihovny zajišťují na svých pracovištích akvizici, zpracování, zpřístupňování a ochranu fondu, výpůjční službu, meziknihovní výpůjční službu (MVS) a elektronické dodávání dokumentů (EDD). Centrální pracoviště v Dejvicích spolupracuje s lokálními knihovnami a zajišťuje i další aktivity podporující studijní, vědeckou a tvůrčí činnost na ČVUT.

SPOLUPRÁCE S FAKULTAMI A KATEDRAMI ČVUT

Tato klíčová spolupráce nám umožňuje nejen efektivně doplňovat fond informačních zdrojů, ale také poskytovat služby a podporu celé akademické obci ČVUT.

Pedagogové některých fakult, ústavů a kateder si pravidelně zvou kolegy a kolegyně do výuky pregraduálních a postgraduálních studentů, kde studenty seznamují se zásadami a možnostmi práce s informacemi.

V dubnu 2024 jsme navštívili knihovnu na fakultách FD a FJFI v Děčíně, abychom sdíleli zkušenosti z praxe a představili možnosti vzájemné spolupráce.

Stejně jako v předchozích letech proběhlo před zahájením akademického roku 24/25 setkání pověřených správců fondů na katedrách a ústavech ČVUT s pracovníci ÚK, kde se nastavily finanční limity a pokyny pro budoucí rok.

Spolupráce ÚK

Pro veškerou činnost knihovny je spolupráce dovnitř i vně univerzity velmi důležitá. Díky tomu můžeme poskytovat nejen tradiční služby na míru, ale také kvalifikovaně poskytovat podporu akademické obci v oblasti studia, výzkumu, publikování a hodnocení vědecké činnosti.

NÁRODNÍ A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Zúčastnili jsme se seminářů, jednání, workshopů, konferencí a týmových porad v rámci členství v odborných organizacích. Obohatili jsme se výměnou nápadů, sdíleli jsme zkušenosti a znalosti ověřené v praxi a vzájemně jsme se učili a inspirovali, jak od zahraničních, tak českých univerzit a (nejen) vysokoškolských knihoven.

ČLENSTVÍ V ODBORNÝCH ORGANIZACÍCH

ASOCIACE KNIHOVEN
VYSOKÝCH ŠKOL

<https://www.akvs.cz>

V roce 2024 se Asociace vedle klíčových aktivit zabývala i řadou aktuálních témat, uspořádala několik online seminářů a intenzivně spolupracovala s vedoucími a pracovníky knihoven členských vysokých škol. Ve dnech 8.-9. října proběhla pravidelná výroční konference **Bibliotheca academica 2024** na téma **Dobrá služba: cíl i cesta**.

Členkami v **Pracovní skupině IVIG** při AKVŠ byly Michaela Morysková a Tereza Nováková. Michaela Morysková byla zvolena vedoucí pracovní skupiny.

V **Pracovní skupině Open Science** AKVŠ v loňském roce působili Soňa Fryščáková a Martin Černý. Účastnili se online setkání skupiny a průběžně probírali aktuální otázky OS na diskusních platformách skupiny.

V **Pracovní skupině pro EIZ** AKVŠ se Klaudia Kudličková a David Skoruša aktivně zapojovali do diskuse o elektronických informačních zdrojích a sdíleli své zkušenosti s dalšími členy. V minulém roce také byli u příprav webináře **E-zdroje ve výuce – příklady dobré praxe (z pohledu pedagoga)**, kam doporučili přednášejícího z FEL ČVUT.

International Association of University Libraries (IATUL)

IATUL pravidelně organizuje výroční konference a tematické semináře v různých částech světa.

<https://www.iatul.org>

<https://www.libereurope.eu>

LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche)

Hlavním cílem LIBER je reprezentovat zájmy evropských vědeckých knihoven, jejich univerzit a vědců. **LIBER Annual Conference 2024** proběhla ve dnech 3.-5. července v Limassolu na Kypru.

Díky členství v Crossref má ČVUT možnost přidělovat svým elektronickým publikacím identifikátor DOI a využívat nástroj Similarity Check na kontrolu původnosti publikovaných textů.

<https://crossref.org/>

<https://orcid.org>

ORCID (Open Research and Contributor ID)

Organizace ORCID vytváří jedinečné mezinárodní identifikátory autorit – autorů a nově také institucí.

SCOAP3 (Sponsoring Consortium for Open Access Publishing in Particle Physics)

Členství ČVUT v konsorciu SCOAP3 koordinovaném Evropskou organizací pro jaderný výzkum (CERN) zaručuje autorům členských institucí možnost bezplatně publikovat články z oboru částicové fyziky ve vybraných vědeckých recenzovaných časopisech konsorcia v režimu Open Access bez povinnosti platit autorské poplatky za Open Access publikování (tzv. APC – Article Processing Charges).

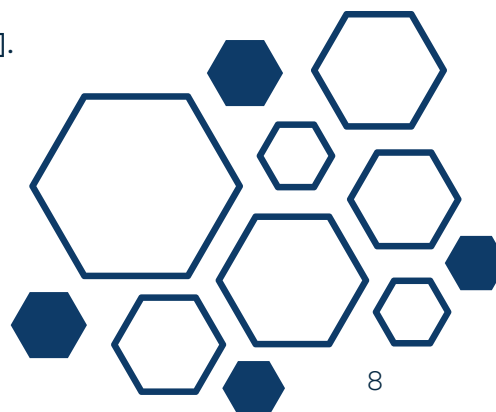
<https://scoap.org/>

ZAHRANIČNÍ CESTY, KONFERENCE A STÁŽE

- EATEL Summer School 2024, 11.-19. května 2024, Pesaro (Itálie) – K. Kudličková
- Creating Knowledge 2024, 5.-7. června 2024, Helsinky (Finsko) – T. Nováková
- Open Repositories 2024, 3.-6. června 2024, Göteborg (Švédsko) – H. Kovářiková, T. Šorejsová
- EAHIL 2024, 11.-14. června 2024, Riga (Lotyšsko) – M. Morysková
- Liber Annual Conference, 3.-5. července, Limassol (Kypr) – T. Bulanová, I. Vávrová
- EOSC Symposium 2024, 21.-23. října 2024, Berlín (Německo) – H. Kovářiková, T. Šorejsová

PUBLIKAČNÍ A PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST

MORYSKOVÁ, Michaela a VODIČKOVÁ, Monika. ČVUT, doktorandi a Ústřední knihovna ČVUT: příběh. Online. In: *NASIV*. Brno: MUNI – KISK, 30. 5. 2024. Dostupné z: <https://kisk.phil.muni.cz/nasiv/program/prednasky>. [cit. 2025-02-31].

SLUŽBY KNIHOVNY

Poskytujeme služby celé akademické obci ČVUT

ODDĚLENÍ SLUŽEB

Poskytujeme služby přímo na našich pracovištích a v online prostoru, který je nedílnou součástí univerzitního kampusu.

Reflektujeme všechny změny a inovace, které se poji jak s klasickými knihovnickými službami, tak se vzděláváním, možnostmi získávání odborných textů a podporou akademické obce.

Naši prioritou je přistupovat ke každému uživateli individuálně a vycházet vstříc jeho potřebám.

Základní službou ÚK jsou **výpůjční služby** (fyzické i online). Pracujeme s různými modely výpůjčních služeb. Kromě toho nabízíme **MVS** (meziknihovní výpůjční službu) a **EDD** (elektronické dodávání dokumentů), což nám umožňuje poskytovat uživatelům potřebné dokumenty, pokud je nemáme v našich fondech.

KOMUNITNÍ ROLE

V loňském roce se nám podařilo uskutečnit neformální akci: **Adventní swap** pro všechny uživatele, kteří během adventu navštívili Studovnu v 5. NP budovy NTK.

MOŽNOSTI KONZULTACÍ

Rozšíření okruhů a témat konzultací z předchozího roku se osvědčilo. Zájemci využívali různé formy konzultací k tématům Vyhledávání informačních zdrojů, Citování, Citační databáze, Open Access publikování a Problematiku FAIR dat.

KONZULTACE
345

VÝPŮJČKY
21 562

MVS+EDD
281

PŘÍRUČKA ČTENÁŘE

V rámci aktualizace webových stránek jsme pracovali na novém obsahu i grafice.

Byla vytvořena **Příručka čtenáře**, kde jsou všechny potřebné informace o službách ÚK na jednom místě.

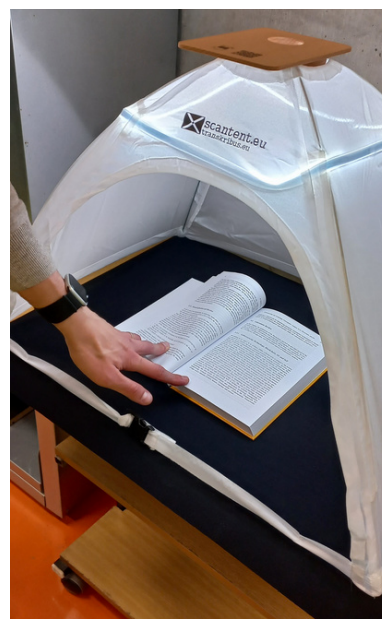
Příručka se aktualizuje podle potřeb a nabízí také užitečné tipy ke studiu.

KOPIE BEZ PAPIŘU

Pro uživatele Studovny v 5. NP budovy NTK jsme pořídili samoobslužný skenovací stan.

Jedná se o jednoduchou moderní pomůcku, která v jisté míře nahrazuje kopírovací služby.

Stan umožňuje snadno nafotit texty přímo do mobilního telefonu, a to v ideálních světelných podmínkách.

BUDOVÁNÍ FONDŮ

Budujeme fondy informačních zdrojů na míru ČVUT

Budování fondů má na starosti Oddělení fondů. Do jeho náplně spadá celý proces získávání a zpracování tištěných i elektronických knih a časopisů, včetně jejich adjustace a zpřístupnění. Vedle toho pracovníci oddělení provádí obsahovou prověrku fondu, jeho aktualizaci a inventarizaci. Zvláštní pozornost je věnována fondu dokumentů s omezeným zpřístupněním (normy, dizertace).

ODDĚLENÍ FONDŮ

Spolupracujeme na výběru knihovní platformy nové generace (PNG)

Současný automatizovaný knihovní systém Aleph již nebude dále podporován, proto ČVUT prostřednictvím ÚK participuje na výběru nové knihovní platformy v rámci projektu CARDS KA2 (Czech Academic and Research Discovery Services) – Implementace a provoz platformy nové generace (PNG).

Činnost oddělení byla v roce 2024 zaměřena na intenzivní přípravu dat pro migraci do PNG. Proces “čištění” dat (bibliografických i administrativních) probíhal na základě analýzy aktuální skladby a obsahu tištěného fondu, a rovněž posouzení titulů podle různých kritérií (aktuálnost, výpůjčky daného titulu, dostupnost v e-verzi a další). Zpracované záznamy byly také porovnávány vůči Soubornému katalogu ČR na správnost jmenného a věcného popisu v souladu s platnými standardy.

Pracovníci oddělení se také podíleli na přípravě řešení registrace do systému a integračním napojení IDM ČVUT na PNG. Předložili vlastní řešení využívající předávání dat prostřednictvím federace EduID, které umožňuje vzájemné sdílení identit uživatelů pro řízení služeb v souladu s GDPR a souvisejícími zákony a směrnicemi z pohledu kyberbezpečnosti vlastní instituce.

Knihovní platforma nové generace

- Dlouhodobá perspektiva (15-20 let)
- Implementace standardů
- Flexibilita, možnosti sdílení a spolupráce
- Zlepšení správy a služeb knihoven
- Efektivnější nákup informačních zdrojů
- Pokročilé API pro integraci

V rámci řešení projektu **EOSC.CZ** (iniciativy pro zvýšení efektivity a kvality výzkumu) se pracovníci podíleli na činnosti pracovní skupiny pro popis metadat výzkumných dat. Náplní pracovní skupiny je návrh struktury a rozvoje metadatového adresáře Národní datové infrastruktury (NDI) výzkumných dat a metody práce s ním. Výstupy skupiny budou sloužit primárně jako podklady pro vytvoření centrálního rozhraní, které umožní prohledávání obsahu metadatového adresáře.

Díla nedostupná na trhu (DNNT)

V roce 2024 jsme opět podepsali smlouvu s Národní knihovnou ČR o přístupu k databázi DNNT.

Díky tomu mají uživatelé možnost dostat se k téměř **200 tisíc digitalizovaných svazků**, které je možné prohlížet online.

Tento přístup je výsledkem našeho úsilí o zpřístupnění cenných odborných a vědeckých zdrojů, které by jinak byly pro naše uživatele těžko dostupné.

S ohledem na plánovanou rekonstrukci Fakulty stavební byl vznesen požadavek uvolnit prostory knihovního fondu pomocného skladu na fakultě.

Proto jsme vedle plánovaných inventur (FBMI, fond skript, FEL, CIIRC fond časopisů, ÚK sklad multiplikátů) provedli také inventuru na FSv.

SPRÁVA A UKLÁDÁNÍ PUBLIKAČNÍ ČINNOSTI DO DIGITÁLNÍ KNIHOVNY ČVUT

V loňském roce probíhala jednání mezi ÚK a VIC o změně pověření technického provozování této agendy. Technická správa bude od roku 2025 spadat pod VIC, ÚK zůstává role správce obsahu respektive tzv. digitálního kurátora, případně role metodická.

DIGITÁLNÍ KNIHOVNA ČVUT

- Kolekce **Publikační činnost** obsahuje celkem **3 364** publikačních výstupů.
 - Přírůstek za rok 2024 byl **304** výstupů.
- V kolekci **Závěrečné práce** bylo k prosinci 2024 **55 982** prací.
 - Přírůstek byl **3 988** prací.

NÁKUP E-KNÍH NA MÍRU

Uživatelé měli možnost poptávat e-knihy v databázi *Proquest Ebook Central* prostřednictvím služby **DDA** (Demand-Driven Acquisition).

Díky této službě flexibilně doplňujeme knihovní fond o e-knihy podle konkrétních požadavků uživatelů.

Každý požadavek je posuzován individuálně, abychom vyšli vstříc nejen uživateli samotnému, ale i širší akademické obci.

Loni jsme přijali a posoudili **131** požadavků.

Trvale jsme zakoupili **32** e-knih a schválili **21** e-výpůjček v celkové hodnotě **150 000 Kč**.

Prodejní výstava NOV@ 2024

V listopadu 2024 byla opět ve spolupráci s firmou Kuba Libri pořádána výstava knižních novinek zahraničních vydavatelů. Výstava byla mj. zacílena na produkci učebnic prestižních univerzitních vydavatelství.

Jednalo se o tituly učebnic přímo vybraných vyučujícími, případně učebnic, které jsou vhodné nebo inspirující pro výuku oborů na ČVUT, a jsou na trhu dostupné jak elektronicky, tak tištěně. Publikace dovezené na výstavu umožňují vyučujícím si učebnice prohlédnout přímo na místě a teprve potom rozhodnout, jakou variantu nákupu zvolit. Zda je vhodnější nákup elektronické licence nebo nákup tištěné verze.

Další zacílení výstavy směřovalo k publikacím autorů z ČVUT a zvláště k oceňovaným publikacím autorů z ostatních zahraničních technických univerzit. Na výstavu bylo dovezeno celkem **522 titulů**, **nakoupeno bylo 139 titulů** za **338 836 Kč**.

ELEKTRONICKÉ INFORMAČNÍ ZDROJE (EIZ)

Stěžejním úkolem ÚK je zajistit dostupnost kvalitních odborných EIZ pro celou akademickou obec ČVUT. Tradičně jsme spolupracovali s národním licenčním centrem CzechELib, které na národní úrovni zajišťuje centrální nákup konsorciálních EIZ. Shromažďovali jsme tipy a žádosti našich uživatelů na nové EIZ a zadávali jsme tyto požadavky do poptávkového řízení licenčnímu centru.

Fond e-zdrojů je neustále doplňován na základě požadavků a potřeb celé akademické obce.

MULTIOBOROVÉ DATABÁZE

Plné texty k rozsáhlému množství vědeckých článků, časopisů a dalších publikací z různých oborů

- ScienceDirect
- Wiley Online Library
- Springer Compact
- EBSCOhost

PŘÍSTUP K EIZ

Jako hlavní přístupový bod k získávání plných textů dokumentů slouží discovery systém Summon. Jedná se o vyhledávač nad *Katalogem ÚK ČVUT*, *Digitální knihovnou ČVUT* a předplacenými i volně dostupnými elektronickými informačními zdroji.

Uživatelé najdou všechny předplacené EIZ a související nástroje na webových stránkách knihovny v sekci Abecední seznam a Katalog informačních zdrojů. E-knihy jsou navíc podrobně popsány v sekci Průvodce e-knihami na ČVUT.

EIZ jsou uživatelům z ČVUT přístupné prostřednictvím **IP adres ČVUT**. Po přihlášení mohou uživatelé využívat vzdálený přístup i mimo síť ČVUT – mohou se připojit přes univerzitní VPN nebo zvolit technologie Shibboleth.

ZKOUŠÍME NOVÉ ODBORNÉ EIZ

Základem naší práce s EIZ je jejich nákup a zprostředkování uživatelům. Kromě toho se snažíme hledat zdroje nové. V loňském roce jsme vyjednali zkušební přístupy k několika databázím a kolekcím: např. *Policy Commons: Global Think Tanks*, *Wiley Ebooks trial*.

USNADŇUJEME UŽIVATELŮM VYHLEDÁVÁNÍ

Vylepšili jsme discovery systém Summon, aby uživatelům poskytoval pohodlnější přístup k informačním zdrojům. Do rozhraní jsme zakomponovali přímý proklik na Google Scholar a na formulář meziknihovní výpůjční služby směřující na web ÚK.

Údaje o hledaném dokumentu se automaticky přenášejí, což uživatelům umožňuje mít předvyplněný formulář nebo vyhledávací dotaz. Tento proces výrazně urychluje a usnadňuje vyhledávání.

OBOROVÉ DATABÁZE

Databáze důležité pro oborové zaměření ČVUT

- ACM Digital Library
- IEEE Explore
- APS ALL
- Sage STM
- MathSciNet
- Detail Inspiration
- IOP Science
- SPIE Digital Library
- SAE Digital Library
- Science Journal
- ASTM
- Nature
- ASME

Relevance kolekcí je pravidelně konzultována s fakultami.

TESTUJEME AI NÁSTROJE PRO PRÁCI S EIZ

Sledujeme aktuální dění na poli umělé inteligence. Kromě vlastního vzdělávání a průzkumu různých AI aplikací jsme vyzkoušeli nástroje *Web of Science Research Assistant*, *Scopus AI* a *LibKey*.

Možnosti použití AI jsme promítly do našich vzdělávacích aktivit.

Upozorňovali jsme studenty na výhody i nevýhody AI, na etiku používání AI např. při vyhledávání informací a psaní odborných textů. Také jsme je seznamovali s MP č. 5/2023 Rámcová pravidla používání umělé inteligence na ČVUT pro studijní a pedagogické účely v Bc a NM studiu.

ANALYTICKÉ NÁSTROJE

Citační databáze nabízí analytické nástroje umožňující pokročilé analýzy publikačních aktivit a dopadů výzkumné práce

- InCites
- SciVal

CITAČNÍ DATABÁZE

Důležité databáze pro hodnocení vědy, analýzy pro výzkum, publikování, sledování citačních ohlasů a řešerše

- Scopus
- Web of Science
- Journal Citation Reports

TESTUJEME NOVÁ ONLINE PROSTŘEDÍ

Naši knihovníci i uživatelé testovali nástroj pro integraci, správu a sdílení – *LibKey*, který poskytuje přímé odkazy na plné texty článků, čímž eliminuje potřebu procházet složité vyhledávací systémy nebo se zabývat přesměrováním. Nástroj se integruje s databázemi jako *PubMed*, *Scopus*, *EBSCO* a vyhledávači jako *Summon* nebo *Google Scholar*, což uživatelům umožňuje rychlejší přístup k relevantním zdrojům. Plugin **LibKey Nomad**, který se instaluje do webového prohlížeče, automaticky rozpozná, zda má uživatel přístup k plnému textu článku na základě jeho afilace s knihovnou nebo institucí, a poskytne přímý odkaz.

Zkušenosti z tohoto testování nám pomohly lépe porozumět možnostem, které *LibKey* nabízí, a zvážit jeho případné využití v naší knihovně.

FAKTOGRAFICKÉ DATABÁZE

Slouží ke sledování českých i zahraničních statistických dat, grafů, tabulek, prognóz a trendů. Patří sem i právní informace a normy

- Helgi Library
- Statista
- Accuris (IHS)
- ASPI

Údaje o využívání EIZ najdete v **Příloze III**.

ASPI V NOVÉM

Pomáhali jsme uživatelům s přechodem ze staré verze databáze *ASPI* (desktopové verze) na nové vylepšené online rozhraní, které má jednodušší přihlašování a dostupné všechny námi předplácené služby (**ASPI Nové generace**).

E-KNIHY

Flexibilní přístup k celým kolekcím i jednotlivým e-knihám – zahraniční i v češtině.

- Proquest Ebook Central
- KNOVEL
- Bookport
- Springer eBook Computer Science Collection
- Taylor & Francis

PODPORA INFORMAČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Vzděláváme akademickou obec ČVUT v SOFT SKILLS

V uplynulém roce se ÚK nadále zaměřovala na podporu informační gramotnosti prostřednictvím různých vzdělávacích aktivit. Ty zahrnovaly webináře, přednášky, školení, exkurze, e-kurzy a konzultace. Proškoleno bylo 1 302 osob a poskytnuto bylo 345 konzultací. Nedílnou součástí aktivit ÚK je správa webu, který slouží jako důležitý informační kanál a přístupový bod nejen k poskytovaným službám, ale i ke vzdělávacím materiálům.

ODDĚLENÍ PODPORY STUDIA

Efektivní práce s informacemi v souladu s právem a etickými principy je klíčovou kompetencí nejen v akademické sféře, ale i v osobním životě.

Rozvoj této kompetence je hlavní náplní práce Oddělení podpory studia (OPS) ÚK ČVUT.

OPS také organizuje a koordinuje vzdělávací aktivity ostatních oddělení knihovny.

DOKTORANDSKÉ DNY – SLAVÍME 5. NAROZENINY

V listopadu 2024 byl zahájen již pátý cyklus tzv. **Doktorandských dnů (DD)**, které ÚK organizuje od akademického roku 2019/2020. Svým obsahem vychází DD ze **semestrálního kurzu Informace pro vědu a výzkum**, který začala ÚK pořádat v roce 2010 původně v prezenční formě a od roku 2015 i jako e-kurz.

MIMOŘÁDNÝ SEMESTRÁLNÍ KURZ PRO STUDENTY Z UKRAJINY

V zimním semestru 2024/2025 byl uspořádán kurz **Příprava na bakalářskou práci pro studenty z Ukrajiny**, kteří studují na ČVUT. Kurz byl zaměřen na jazykovou a formální přípravu odborných písemných prací s možností individuálních konzultací po každé lekci. Tyto konzultace využijí studenti i v budoucnu, až budou psát své závěrečné práce.

Pro zajímavost: z původních 30 přihlášených kurz dokončilo 10 studentů, kteří tuto aktivitu hodnotili jako přínosnou. Kurz nedokončili ti, kterým nevyhovoval termín, případně pro ně nebyl relevantní obsah (studenti z FA). Efekt kurzu na úspěšné napsání závěrečných prací ale bude možné zhodnotit nejdříve na konci letního semestru.

Tento kurz poskytuje studujícím v doktorandských programech soubor informací, návodů a znalostí důležitých pro jejich budoucí vědeckou a výzkumnou činnost, především v oblasti práce s informacemi, publikační činnosti a hodnocení ve vědě.

V průběhu let se ale ukazovalo, že pro některé účastníky je absolvování tohoto kurzu časově náročné, nebo jim stačí získat výukové materiály a nechtějí dělat úkoly, případně je zajímá jen některé téma, a proto vznikla **alternativa ve formě DD**. Záměrem bylo ušetřit doktorandům čas a také jim umožnit vybrat si to, co je zajímá.

Zároveň jsme chtěli nabídnout takový formát, který by umožňoval probrat témata více do hloubky, či přidat zajímavost nebo novinku, na což během standardní výuky není prostor.

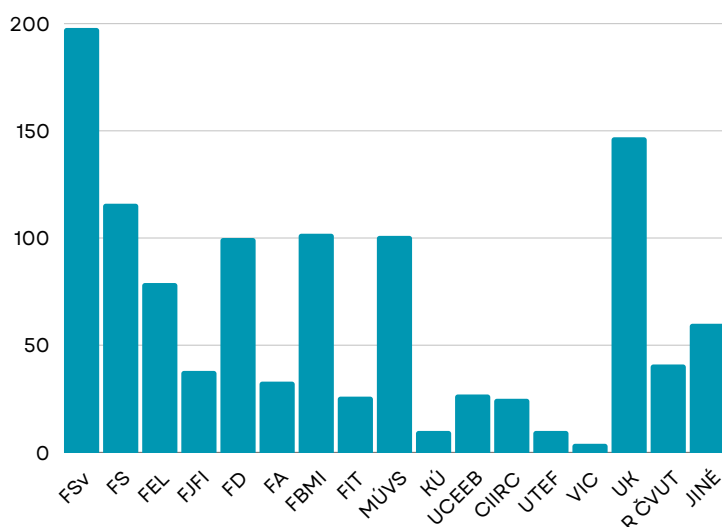
OBSAH DOKTORANDSKÝCH DNŮ

Původně Doktorandské dny tvořilo **pět prezenčních jednodenních tematických bloků**: Informační zdroje, Autorské právo, Open Access, Vědecké publikování a Citační databáze a hodnocení ve vědě.

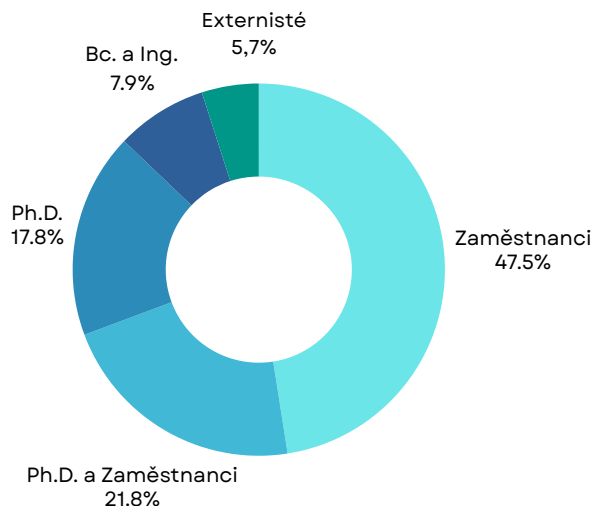
Pandemie v roce 2020 vedla k přechodu na **online formát**. To se ukázalo jako efektivní a flexibilní řešení i do budoucna (dojíždění je pro mnohé také bariéra). Webináře jsou **natáčeny**, což umožňuje dostat se k obsahu i v případě, že se někdo nemůže zúčastnit v reálném čase.

Dokladem dosahu DD je **účast zástupců skoro ze všech součástí ČVUT** (viz sloupcový graf). Našli si nás zájemci i z jiných VŠ, firmem, ústavů AV ČR, dokonce i z Kriminologického ústavu Policie ČR.

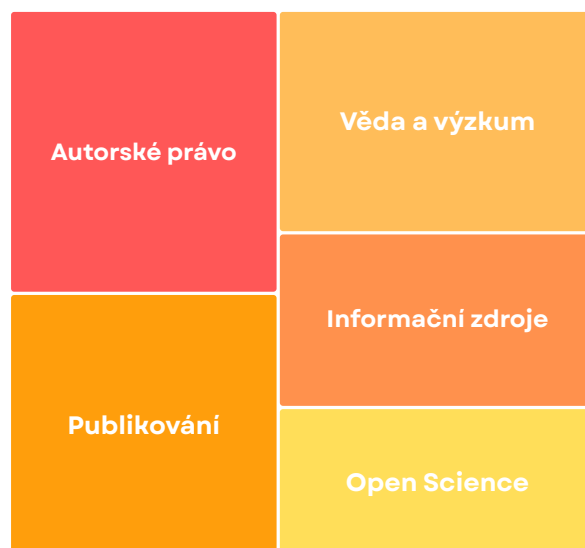
Během pěti let absolvovalo jednotlivé tematické bloky DD **celkem 1 172 osob**. Přičemž reálný počet těch, kteří se mohli díky záznamům dostat k potřebným informacím, je vyšší (tato čísla ale nesledujeme).

Zajímavou změnou je proměna původní cílové skupiny. DD začali v hojné míře navštěvovat zaměstnanci ČVUT a další zájemci (viz prstencový graf). Z tohoto důvodu byl cyklus přejmenován na **Doktorandské dny (nejen pro Ph.D.)**.

Jednotlivé tematické bloky DD mají na starosti specialisté z ÚK. Ti si k sobě zvou další odborníky: z různých součástí ČVUT (např. odbor pro VaV, VIC) i externí (např. ÚPV, ČAS, zástupci firem jako WoS, Scopus, Iris.ai). Zájem o jednotlivá témata je celkem vyrovnaný (viz dlaždicový graf).

DD se snažíme také různě inovovat a doplňovat. V roce 2023 byl ve spolupráci s MÚVS realizován mimořádný prezenční blok: **Kurz rozvoje pedagogických, didaktických a sociálně psychologických dovedností pro Ph.D. ČVUT**. Další modifikací byly workshopy typu „jak na vlastní výuku“ organizované spolu s CIPS a KC pod názvem **Doktorandské dny – Good practices**.

Nově se nabídka rozšíří o **tematický blok Patenty a transfer technologií**, který povedou odborníci z Patentového střediska, společně s Odborem pro transfer technologií a fundraisingu na ČVUT.

PODPORA VĚDY A VÝZKUMU PODPORA PUBLIKOVÁNÍ

Věnujeme se podpoře vědeckého publikování, problematice Open Science (Open Access publikování a práce s výzkumnými daty), bibliometrii. Součástí ÚK je Redakce časopisu *Acta Polytechnica*, který vychází v režimu Diamond Open Access.

ODDĚLENÍ PODPORY VĚDY

Poskytujeme vědcům a studentům takové služby a nástroje, které jim umožní efektivně zpracovávat a kvalitně prezentovat své vědecké výsledky dle mezinárodních publikačních standardů tak, aby jejich výstupy byly konkurenceschopné v mezinárodní vědecké komunitě.

PODPORA PUBLIKOVÁNÍ A PUBLIKAČNÍ NÁSTROJE

Zaměřujeme se na podporu nástrojů usnadňujících odborné vědecké publikování v úzké spolupráci s naší Redakcí. Nabízíme některé klíčové nástroje pomáhající s tvorbou odborného anglického textu a další publikační nástroje pro všechny členy akademické obce ČVUT: **Writefull** pro psaní odborného článku v angličtině a kontrolu odborné angličtiny, **iThenticate** pro kontrolu původnosti odborných textů, citační nástroj **CitacePRO Plus** usnadňující práci s literaturou a tvorbu citací a seznamů literatury v konkrétním citačním stylu. Dále spravujeme systém identifikátoru **ORCID**, poskytujeme pomoc s jeho praktickým využíváním a propojováním s ostatními identifikátory ve vědeckém prostředí (WoS ResearcherID, Scopus ID).

OPEN SCIENCE (OS)

Průběžně sledujeme a reagujeme na vývoj v oblasti otevřené vědy a pomáháme našim autorům, řešitelům výzkumných projektů, vědcům a studentům s otázkami otevřené vědy a souvisejícími tématy – zejména Open Access publikování a práce s výzkumnými daty. Naším cílem je podporovat všechny cesty otevřené vědy a usnadňovat orientaci všem na ČVUT v tomto dynamicky se měnícím publikačním prostředí.

Aktivně se podílíme na projektu **EOSC.CZ** v pracovní skupině pro metadata a persistentní identifikátory a také v pracovní skupině vzdělávání a lidské zdroje. Dále se účastníme aktivit pracovní skupiny Open Science při AKVŠ ČR. Spolupráce v českém akademickém prostředí nám pomáhá efektivně rozvíjet podporu otevřené vědy na ČVUT.

Rychlý vývoj v této oblasti si žádá adekvátní předávání aktuálních informací naší akademické komunitě, což realizujeme prostřednictvím nejrozličnějších seminářů a konzultací. Každoročně věnujeme jeden blok z cyklu **Doktorandských dnů** tématu otevřené vědy. V červnu 2024 jsme prezentovali problematiku Open Science na schůzce projektových manažerů ČVUT a diskutovali efektivní práci s výzkumnými daty ve výzkumných projektech.

V říjnu 2024 jsme na vyžádání UCEEB připravili přednáškový blok **Otevřená věda na ČVUT**, který se konal na UCEEB, ale online byl přístupný všem součastem ČVUT. Těšíme se na pokračování navázané spolupráce.

TRANSFORMAČNÍ SMLOUVY

V roce 2024 pokračovaly transformační smlouvy u vybraných elektronických informačních zdrojů, kdy je část výdajů na předplatné časopisů převedena na poplatky za publikování v režimu Open Access (APC). Díky tomu mohli autoři u vybraných vydavatelů publikovat v režimu Open Access v hybridních časopisech zcela zdarma.

Knihovna v roli OA manažera loni schválila celkem 58 tokenů u vydavatele *Springer* a *Wiley* pro korespondenční autory napříč ČVUT. Všechny tokeny byly vyčerpány už v průběhu roku. Proto jsme na konci roku využili navíc možnosti čerpat 13 konsorciálních tokenů *Springer*, které nevyužily jiné instituce v ČR.

BIBLIOMETRIE

V uplynulém roce jsme se opět aktivně podíleli na projektu *ČVUT v číslech*, který analyzuje výsledky ČVUT v citačních databázích (*WoS*, *InCites*) a přispívá k popularizaci ČVUT doma i ve světě. Analytické nástroje *InCites* a *Scival* byly využity k přípravě analýz časopisů pro konkrétní poptávané obory. Kontrolovali jsme data v citačních databázích *Web of Science* a *Scopus*, které jsou důležitým zdrojem vědeckých dat o ČVUT pro hodnocení vědy v České republice. Testovali jsme nástroje umělé inteligence v obou citačních databázích a poskytovali jsme podporu vědcům a doktorandům při hledání bibliometrických údajů. Uspořádali jsme odborné webináře o citačních databázích v rámci **DD** pořádaných ÚK.

Oblast bibliometrie má také svůj modul v e-learningovém kurzu **Informace pro vědu a výzkum**.

NEJČASTĚJI ŘEŠENÉ DOTAZY V OPEN SCIENCE

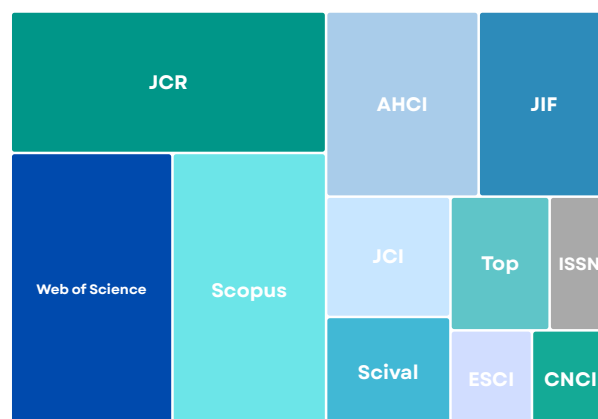
Správa výzkumných dat:

- Co jsou FAIR principy a jak je splnit?
- Jak vybrat vhodný datový repozitář pro uchování výzkumných dat?
- Jak postupovat při verzování a pojmenovávání datasetů?
- Jak postupovat při nemožnosti zveřejnění dat (citlivá data apod.)?
- Co dělat při spolupráci se subjektem, který si nepřeje zveřejnit některá výzkumná data?
- Jak vytvářet a pracovat s Data Management plánem (DMP)?
- Má ČVUT data stewarda a jaká je jeho role?

Open Access:

- Jak ověřit kvalitu vybraného časopisu? Jak zjistit, zda není považován za predátorský?
- Jaké jsou možnosti otevřeného přístupu, včetně Green OA?
- Jak využít institucionální repozitář ČVUT pro správný způsob ukládání plných textů?
- Jak se vyhnout poplatkům za publikování v otevřených časopisech (APC) a jak využít tokeny pro OA publikování?

NEJČASTĚJI ŘEŠENÉ DOTAZY V BIBLIOMETRII

PODPORA VĚDECKÝCH ČASOPISŮ NA ČVUT

Podporujeme ČVUT v odborném publikování

Časopis *Acta Polytechnica* je Diamond Open Access časopis, který je indexovaný v databázi Web of Science (v edici ESCI), Scopus, Inspec a DOAJ a vybrané články jsou indexovány databází CAS.

Redakce vědeckých časopisů ČVUT v roce 2024 v rámci vydávání mezinárodně uznávaného vědeckého časopisu *Acta Polytechnica* publikovala 56 článků v rámci standardních 6 čísel ročně. Z toho bylo 19 článků autorů z ČVUT.

REDAKCE
ACTA
POLYTECHNICA
(AP)

Redakce spravuje a pravidelně upgraduje redakční platformu **OJS** (Open Journal Systems) využívanou většinou redakcí na ČVUT, kterým Redakce AP poskytuje podporu a konzultace.

Redakce také registruje a přiděluje **DOI** (Digital Object Identifier) u agentury **Crossref**. V roce 2024 bylo zaevidováno **346 DOI**, z toho 250 pro články z 8 vědeckých časopisů vydávaných na ČVUT, 59 pro příspěvky ve sbornících z konferencí, 7 pro knihy a 30 pro dizertace. Díky členství v Crossref jsme pokračovali ve využívání nástroje **Crossref Similarity Check** ke kontrole původnosti textů.

AP je určen
pro publikace
z inženýrských oborů
ČVUT
a z oborů matematiky
a fyziky

Impact
Factor
0,6

Article
Influence
Score
0,104

Scimago
Journal Rank
0,187

V rámci recenzované periodické řady **Acta Polytechnica CTU Proceedings** bylo vydáno **6 sborníků** z konferencí pořádaných nebo spolupořádaných ČVUT. Sborníková řada je zařazena v databázi *Scopus*, indexována v databázi *DOAJ* a vybrané sborníky jsou předkládány k evaluaci do databáze *Web of Science*.

History of Science and Technology – FEL, ČVUT

The conference organized by the Historical Laboratory of (Electro)technology at FEE CTU in Prague, titled Intermittent Self-Sufficiency in Historical Perspectives, served as the foundation for the current issue of *Acta Polytechnica*.

AP
Special Issue
Vol. 64. No. 3
(2024)

POŘÍDLI JSME NÁSTROJ KE KONTROLE PŮVODNOSTI TEXTŮ

V tomto roce jsme pořídili celosvětově nejrozšířenější nástroj pro kontrolu textu **iThenticate** od společnosti Turnitin. Tento nástroj mohou využít všichni z ČVUT nejen pro své články, ale i ke kontrole odevzdaných prací. Celkem bylo zkontrolováno **277 textů**.

PR

PROPAGACE ÚK

POPULARIZACE VĚDY

Jako součást ČVUT se účastníme akcí, které mají za cíl naplňovat třetí roli univerzity – popularizaci vědy.

- UniT 2024
- VědaFest “Věda vzdělává”
- Noc vědců “Proměna”

VĚDAFEST

V rámci programu “Cesta za vzděláním” jsme malým i velkým účastníkům akce ukázali, jak různé způsoby předávání informací ovlivnili vzdělávání napříč staletími. Zájemci si vyzkoušeli, jak se získávaly a předávaly informace v různých dobách a mohli si vyrobit sovu – symbol vzdělanosti.

NOC VĚDCŮ na Dopravce

ÚK si připravila “interaktivní cestu” knihovnou, kde měli účastníci možnost proměnit se v cestovatele časem a prostorem a sbírali podklady pro vlastní knihu, kterou si v naší dílně sami vyrobili. Součástí programu byla odpočinková zóna, kde se mohli (nejen) unavení rodiče občerstvit.

WEBOVÉ STRÁNKY

Webové stránky prošly i v roce 2024 aktualizací. Byly dokončeny tři moduly sekce **Akademického psaní** (Práce s informacemi, Tvorba odborného textu a Publikování). Vytvořili jsme **Příručku čtenáře** a pracovali na obsahových i grafických úpravách menu stránek.

ÚK NA SÍTÍCH

Sdílíme informace o službách a aktivitách ÚK prostřednictvím sociálních sítí. Informujeme uživatele o aktuálních změnách, novinkách a tipech ke studiu.

Nedílnou součástí našich PR aktivit je tvorba grafických materiálů k podpoře a sdílení našich služeb a akcí.

PROPAGAČNÍ MATERIÁLY

- Nabídka pro studenty Bc. a Mgr., Ph.D.
- Doktorandské dny (nejen pro Ph.D.)
- Informační půlhodinky
- Prodejní výstava NOV@ 2024
- Grafika aktualit (zkušební přístupy apod.)
- Newslettery, brožury, vizitky služeb

viz **Příloha IV.**

Hospodaření

ÚK ČVUT

Financování ÚK

ÚK je samostatnou účetní jednotkou s rozpočtem určeným metodikou rozpočtu ČVUT. Její rozpočet byl tvořen nákladově podle jednotlivých činností ÚK.

Byly z něj financovány:

- nákup informačních zdrojů (knihy, časopisy, e-zdroje a služby),
- personální a provozní zajištění ÚK,
- technická podpora a příslušné služby pro ÚK,
- platba za pronájem prostor v budově NTK a využívání prostor v budově CIIRC.

Knihovna hospodařila s vlastními zdroji, kterými jsou příjmy za poplatky, služby apod. Další finanční zdroje představují **granty/projekty**, které ÚK v daném roce získala. Nepeněžní zdroje ÚK tvořily **signální výtisky** skript a některých tiskovin České techniky – nakladatelství ČVUT a **výměnné publikace**.

Financování informačních zdrojů a služeb

Nákup informačních zdrojů je financován z:

- rozpočtu knihovny,
- fakultních **limitů** (konkrétní finanční částky z rozpočtů fakult určených pro nákup studijní literatury) a fakultních rozpočtů,
- grantových finančních prostředků.

Rozpočet ÚK

Z rozpočtu ÚK (viz tabulka níže) se v roce 2024 financovaly především informační zdroje a služby, které jsou dostupné pro celou akademickou obec ČVUT. Takto byly financovány nákupy **tištěných knih, e-knih a časopisů**, které jsou umístěny v centrálním pracovišti.

ÚK hradila konsorciální poplatky za přístup k elektronickým informačním zdrojům v rámci projektu CzechELib. Tato částka je vedena v položce rozpočtu **Konsorciální poplatky – CzechELib**. Další položkou jsou **Nekonsorciální EIZ**, tj. náklady na licenční poplatky plně hrazené ÚK. V položkách **Nástroje, Služby, Publikační standardy** jsou uvedeny náklady na licenční poplatky za služby a členství v příslušných organizacích, které souvisí se zajišťováním EIZ a s publikováním.

Náklady z rozpočtu ÚK (v Kč)	2024
Knihy	76 878
E-knihy	207 809
Časopisy	17 601
Konsorciální poplatky - CzechELib	13 393 982
Nekonsorciální EIZ	1 616 496
Nástroje (Citace PRO, Summon, LCC, InCites)	1 046 696
Služby (MVS+MMVS)	22 410
Publikační standardy (Similarity Check, DOI)	32 295
Celkem	16 414 167

Knižní literatura

Knižní literatura (tištěné monografie, sborníky, učebnice, skriptá, e-knihy) byla v roce 2024 nakoupena za **2 310 186 Kč**. Z rozpočtu ÚK bylo uhrazeno **284 687 Kč**. Většina nákupů tištěné literatury tedy byla hrazena z limitů fakult a ústavů, z grantů, z projektů a dále z rozpočtů kateder, a to v celkové výši **2 025 499 Kč**.

Tištěné oborové časopisy

Oborové časopisy byly financovány zejména z limitů jednotlivých fakult a ústavů, a dále z rozpočtů kateder i z rozpočtu ÚK. Z limitů bylo zaplacen celkem **714 025 Kč**, z prostředků kateder **140 190 Kč** a ÚK zaplatila ze svého rozpočtu **17 601 Kč**. Celkem byly oborové tištěné časopisy financovány částkou **871 816 Kč**.

E-zdroje

V následující tabulce jsou uvedeny částky, kterými byla z rozpočtu ÚK placena spoluúčast za přístup k e-zdrojům v rámci konsorcia CzechELib, a licenční e-zdroje, které byly plně hrazeny z rozpočtu knihovny.

E-zdroje	Cena (v Kč)
Konsorciální CzechELib	13 393 982
Nekonsorciální	1 616 496
Celkem	15 010 478

Nástroje, služby a publikační standardy

Jedná se o náklady na licenční poplatky za používání citačních nástrojů **Citace PRO** a **Citavi** a **Klasifikační web Kongresové knihovny LCC**, podle kterého je tříděn knihovní fond ÚK, a roční licenční poplatek za vyhledávač **Summon**, nástroje **iThenticate** a **Writefull**.

Dále jsou zde zahrnuty poplatky za MVS na národní i mezinárodní úrovni v sekci **Služby**. Samostatně byly sledovány poplatky za **Publikační standardy** (DOI, Similarity Check).

Nástroje, služby, publikační standardy	Cena (v Kč)
Nástroje	1 046 696
Služby	22 410
Publikační standardy	32 295
Celkem	1 101 401

Rekapitulace – financování informačních zdrojů a služeb

Celkové náklady na pořízení informačních zdrojů a služeb pro ČVUT za rok 2024 (bez ohledu na zdroje jejich financování) činily 19 356 201 Kč.

Celkové náklady 2024	knihy	e-knihy	časopisy	konsorciální poplatky	nekonsorciální EIZ	nástroje, služby, publ. standardy	členství	Celkem
Cena (v Kč)	1 941 430	368 756	871 816	13 393 982	1 616 496	1 101 401	62 320	19 356 201

V následující tabulce je pro srovnání uveden přehled nákladů na financování informačních zdrojů za období 2015-2024, a to knižní a časopisecká literatura v tištěné podobě, e-knihy, licenční poplatky a finanční spoluúčast za přístup k elektronickým informačním zdrojům, službám a nástrojům.

Inf. zdroje	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cena (v Kč)	14 934 631	16 028 396	7 475 171	18 018 926	17 570 589	17 319 354	15 979 581	17 038 859	18 092 781	19 356 201

Fondy informačních zdrojů

Specializované fondy informačních zdrojů jsou budovány podle informačního profilu, který vychází ze zaměření studijních programů, studijních oborů a konkrétní vědecké a výzkumné činnosti fakult a ústavů ČVUT.

Akvizici fondu jsme realizovali v úzké součinnosti s pedagogy a vědeckými pracovníky, a to podle zásad *Akviziční politiky ÚK ČVUT*. Z vlastních finančních prostředků jsme pořídili informační zdroje určené pro celou univerzitu. Z prostředků fakult a ústavů byly hrazeny oborově zaměřené informační zdroje, studijní literatura, doporučená literatura k předmětům příslušné fakulty, české a zahraniční časopisy tematicky zaměřené na studijní a vědní obory příslušné fakulty či ústavu.

Tištěné fondy jsou umístěny v centrálním pracovišti ÚK (v budově NTK), v lokálních knihovnách a také na katedrách a ústavech fakult a na dalších vysokoškolských ústavech.

V roce 2024 byl **přírůstek 3 471 knihovních jednotek** (tištěné a elektronické publikace).

ÚK ČVUT	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Přírůstek	6 003	4 570	6 546	6 175	4 928	4 281	3 860	5 104	4 336	3 471

Z knihovního fondu bylo naopak **vyřazeno 33 290 knihovních jednotek**. V roce 2024, vzhledem k přechodu na nový knihovní systém (PNG) plánovaný na rok 2025, jsme velké úsilí věnovali i aktualizaci studijního fondu. Využili jsme statistiku výpůjček a spustili jsme odpisové řízení. Byl odepsán velký fond skript, který se již delší dobu nevyužíval a také nebyl ke studiu doporučován. Jednalo se o zastaralý fond skript z konce minulého století, kdy se nakupovala skripta až v počtu 30 kusů/titul. Šlo o obsahově zastaralé nebo opotřebované dokumenty, které byly vyřazeny z centrálního pracoviště.

Časopisecký fond v roce 2024 tvořilo celkem **150 titulů časopisů**. ÚK upřednostňuje časopisy v e-podobě, přičemž 8 významných titulů je přístupných elektronicky pro celé ČVUT. V tištěné podobě byla pořizována jen zásadní periodika, která jsou pro dané katedry důležitá a která jsou unikátní. Obvykle jsou umístěna podle zdroje financování přímo v knihovně nebo na katedrách. Zvláštní status mají „jedinečné časopisy“, které jsou umístěny v budově NTK ve Studovně časopisů (3. NP).

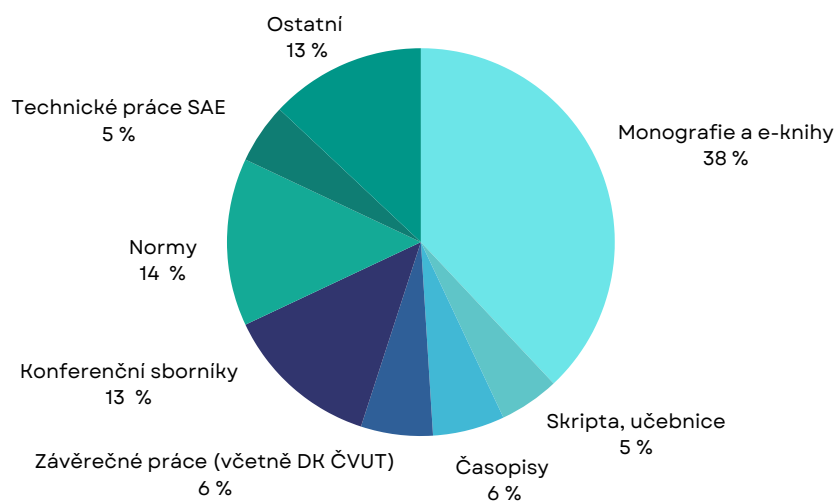
ÚK ČVUT	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet tit. časopisů	320	325	310	287	291	241	233	192	167	150

Elektronický informační fond je tvořen bibliografickými, citačními, faktografickými a fulltextovými databázemi. Dále jej tvoří e-knihy, které jsou zakoupeny formou trvalého nákupu nebo jsou jako kolekce e-knih přístupné na základě ročních poplatků. Specifickým informačním zdrojem je **Digitální knihovna ČVUT**, ve které jsou uloženy závěrečné práce studentů (včetně dizertačních prací), publikační činnost autorů ČVUT, výstupy v elektronické podobě publikované v režimu Open Access a digitalizované dokumenty.

Vývoj objemu knihovního fondu ČVUT za posledních 10 let je zdokumentován v následující tabulce.

ÚK ČVUT	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Knih. fond	482 605	479 601	482 250	485 660	488 068	488 106	335 147	334 104	328 080	300 914

Základní strukturu knihovního fondu tvoří monografie, normy, konferenční sborníky, časopisy, technické zprávy SAE a další typy dokumentů (tištěné i elektronické).

Porovnání fyzických výpůjček a stažených e-dokumentů
(pouze plných textů)

Ústřední knihovna ČVUT

224 359 981

knihovna@cvut.cz

knihovna.cvut.cz

Výroční zprávu zpracovala:
Mgr. Tereza Nováková

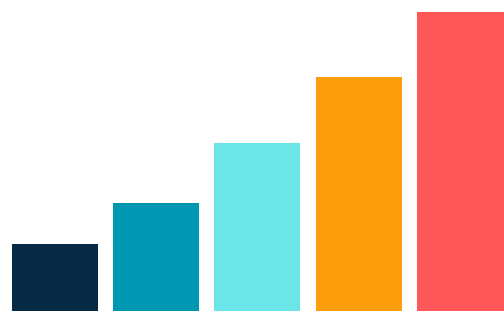
Podklady připravili:

Ing. Tereza Bulanová, Ph.D., Mgr. Soňa Fryščáková, Ph.D., Mgr. Lenka Hrdličková, Ph.D.,
Mgr. et Ing. Lucie Korhoňová, PhDr. Helena Kovářiková, Mgr. Klaudia Kudličková,
Mgr. Michaela Morysková, Mgr. David Skoruša, Mgr. Tereza Šorejsová

Korektury provedly:

Mgr. Michaela Morysková, Mgr. Ivana Vávrová

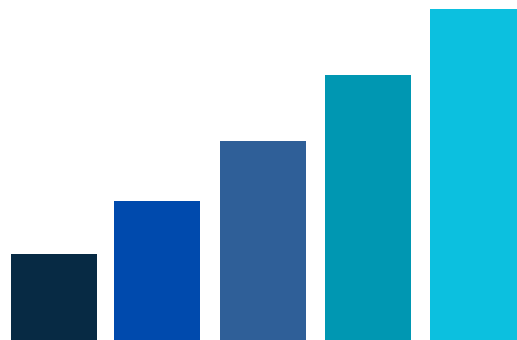
Pod vedením ředitelky ÚK ČVUT PhDr. Marty Machytkové

PŘÍLOHY

- I. Knihovně rada**
- II. Personální situace**
- III. Přehled využívání EIZ**
- IV. Náhled grafických materiálů**

I. Knihovní rada

Členové KR k 31. 12. 2024:

Předseda KR	Ing. Radek Holý, Ph.D.
Fakulta stavební	Doc. Dr. Ing. Václav Liška
Fakulta strojní	Doc. Ing. Radek Šulc, Ph.D.
Fakulta elektrotechnická	Doc. Ing. Milan Polívka, Ph.D.
Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská	Mgr. Jarmila Štruncová
Fakulta architektury	Mgr. Hubert Guzik, Ph.D.
Fakulta dopravní	Doc. Ing. Lukáš Týfa, Ph.D.
Fakulta biomedicínského inženýrství	Ing. Ida Skopalová
Fakulta informačních technologií	Doc. RNDr. Alena Šolcová
Masarykův ústav vyšších studií	Doc. Ing. Petr Vymětal, Ph.D.
Výpočetní a informační centrum	Ing. Ivo Prajer
Ústav tělesné výchovy a sportu	PhDr. Markéta Kašparová Parkanová
Ústav technické a experimentální fyziky	Ing. Karel Smolek, Ph.D.
Kloknerův ústav	Ing. Karel Jung, Ph.D.
Česká technika - nakladatelství ČVUT	Mgr. Tereza Zoulová
Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky, Univerzitní centrum energeticky efektivních budov	Prof. Ing. Václav Hlaváč, CSc.

II. Personální situace

I v loňském roce všichni pracovníci ÚK ČVUT plnili své úkoly s invencí a velkým pracovním nasazením. Zúčastnili se 194 školení a sebevzdělávacích aktivit (kurzy, semináře, konference) v prezenční i distanční formě.

Počet pracovníků se snížil o 2 kmenové zaměstnance. Jejich pracovní náplň a úkoly byly rozděleny mezi pracovníky v příslušném oddělení. Nárůst počtu pracovníků v roce 2024 byl způsoben změnou DPČ na pracovní úvazek 0,2 u 5 dohodnutých činností/pracovníků (právní otázky, metodická podpora řešeršního týmu a anglické korektury).

V ÚK pracovalo 22 pracovníků s VŠ vzděláním (z toho 3 pracovnice s Ph.D.) a 10 pracovníků se SŠ vzděláním (k 31. 12. 2024).

Vývoj personální situace v letech 2015-2024

ÚK ČVUT	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Pracovníci	32	33	31	31	29	34	31	29	29	32*
Úvazky	29,4	29,9	28,25	27,5	24,5	27,1	26,5	24,5	24,6	25,0

*Změna DPP na FTE 0,2

Ekonomické činnosti (rozpočet, personalistika, finanční a mzdové účetnictví, evidence majetku apod.), technickou a technologickou podporu smluvně zajišťovali pracovníci VIC v rozsahu 2 pracovních úvazků.

Počty pracovníků a úvazků v roce 2024 podle jednotlivých pracovišť ÚK

Zaměstnanci ÚK 2024	ÚK/NTK	FJFI	FD	FBMI	Celkem
Pracovníci	25	2	3	2	32
Úvazky	21,5	1,4	0,9	1,2	25,0

Zaměstnanci ÚK

III. Přehled využívanosti EIZ

V následující části jsou uvedeny výsledky statistického sledování využití EIZ na ČVUT za rok 2024 se stručným komentářem. Řada informačních zdrojů je zpřístupňována dlouhodobě vzhledem k jejich potřebě pro jednotlivé obory vyučované na ČVUT. Statistické údaje získáváme prostřednictvím statistického systému CELUS národního licenčního centra CzechELib, nebo přímo od vydavatelů databází. Naši snahou je sledovat stejné ukazatele napříč roky k co nejpřesnějšímu porovnání.

COUNTER

Mezinárodní standard COUNTER (Counting Online Usage of Networked Electronic Resources) je standardem pro sledování stanovených ukazatelů. Některé databáze nepoužívají aktuální verzi Counter 5. V takových případech se statistiky kombinují se starší verzí Counter 4 nebo pomocí jiných - vlastních metrik v administrátorských rozhraních jednotlivých vydavatelů. Statistický systém CELUS shromažďuje data Counter 5 na jednom místě a získává je prostřednictvím protokolu SUSHI. V databázích jsme sledovali počet stažení a počet hledání (metriky Total Item Request a Searches Platform).

Multioborové zdroje

Databáze	ScienceDirect	SpringerLink	Wiley Online Library	EBSCOhost
Počet hledání	27 151	9 462	1 308	12 351
Počet stažení	340 156	119 769	37 336	3 674

Multioborové databáze se řadí mezi nejvyužívanější zdroje. Největší počet stažených dokumentů má databáze *ScienceDirect*, kde jsou nejčastěji prohlíženy tři oblasti: stavebnictví, environmentalistika, udržitelnost, obnovitelné zdroje a fyzika.¹ V databázi *SpringerLink* byly tři nejčastěji prohlížené oblasti: počítačová věda, robotika a pokročilé výrobní technologie. V databázi *Wiley Online Library* se nejvíce hledala témata: lékařská fyzika, pokročilé výrobní technologie a materiály. V databázi *EBSCOhost* převládají oblasti ekonomie, financí, lidských zdrojů a medicínských témat.

Oborové zdroje

Databáze	Počet hledání	Počet stažení
IEEE	12 215	151 796
IoP	0	18 017
Sage	0	7 252
ACM	564	8 062
APS	298	11 102
Science	2 896	3 493
ASME	362	2 718
SPIE	250	3 439
MathSciNet	4 525	2 668
Detail Inspiration	421	1 500
ASTM	0	698
SAE	314	300

Citační databáze

Databáze	Scopus	WoS	InCites
Počet hledání	478 386	151 005	0
Počet zobrazení	682 663	198 350	8 286

U citačních databází a rejstříků není možné sledovat počet stažení (Total Item Requests), protože jejich obsahem nejsou plné texty, ale jenom záznamy. Z tohoto důvodu se sleduje metrika Počet zobrazení (Total Item Investigations), která zobrazuje jakoukoliv interakci s obsahem nebo metadaty. COUNTER statistiky jsou sledovány individuálně a snaží se poskytovat co nejpřesnější data, čímž dochází k častým výkyvům v datech (např. databáze WoS a Scopus).

Databáze e-knih

Databáze	Bookport	Knovel	Proquest
Počet hledání	0	661	6 058
Počet stažení	16 017	8 494	11 456

Faktografické databáze

Databáze	Statista	ASPI	Accuris (IHS)	HelgiLibrary
Počet hledání	5 512	145 055	0	*
Počet stažení	8 708	203 421	0	*

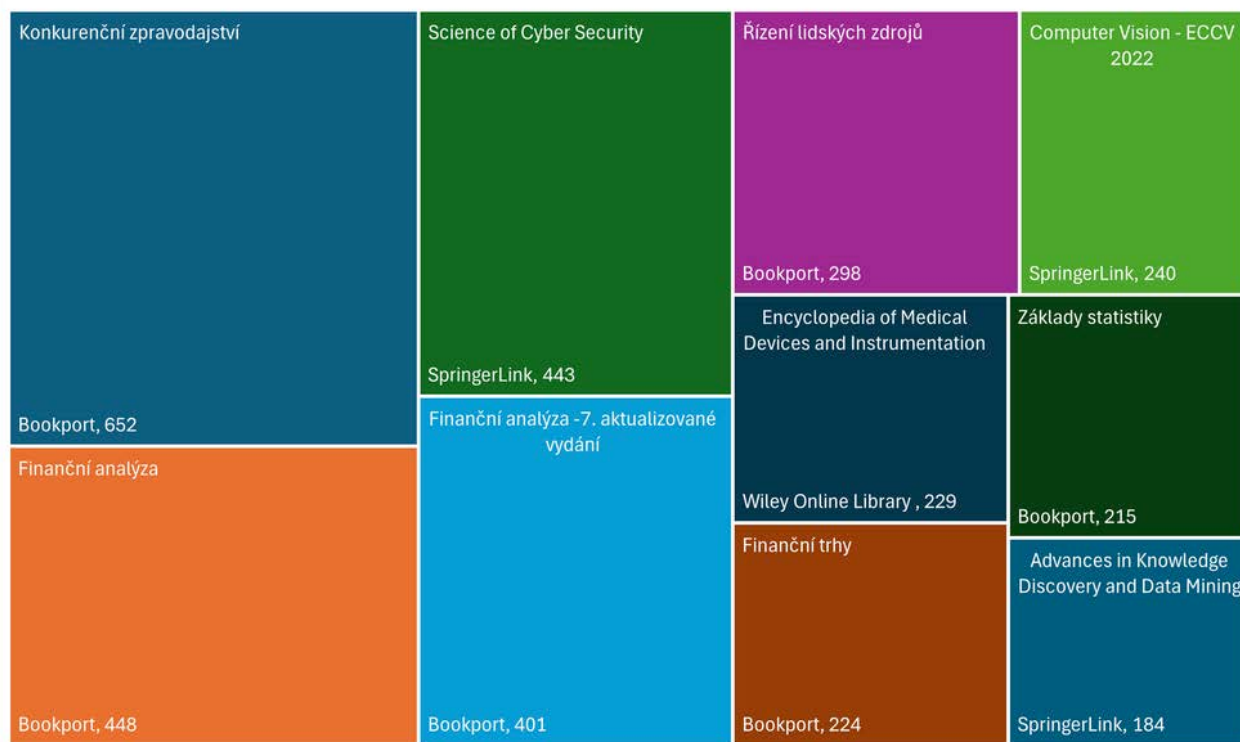
*HelgiLibrary neposkytuje statistické ukazatele typu "Search".

¹ Nejstahovanější dokumenty byly v daných oblastech (zdroj: Celus).

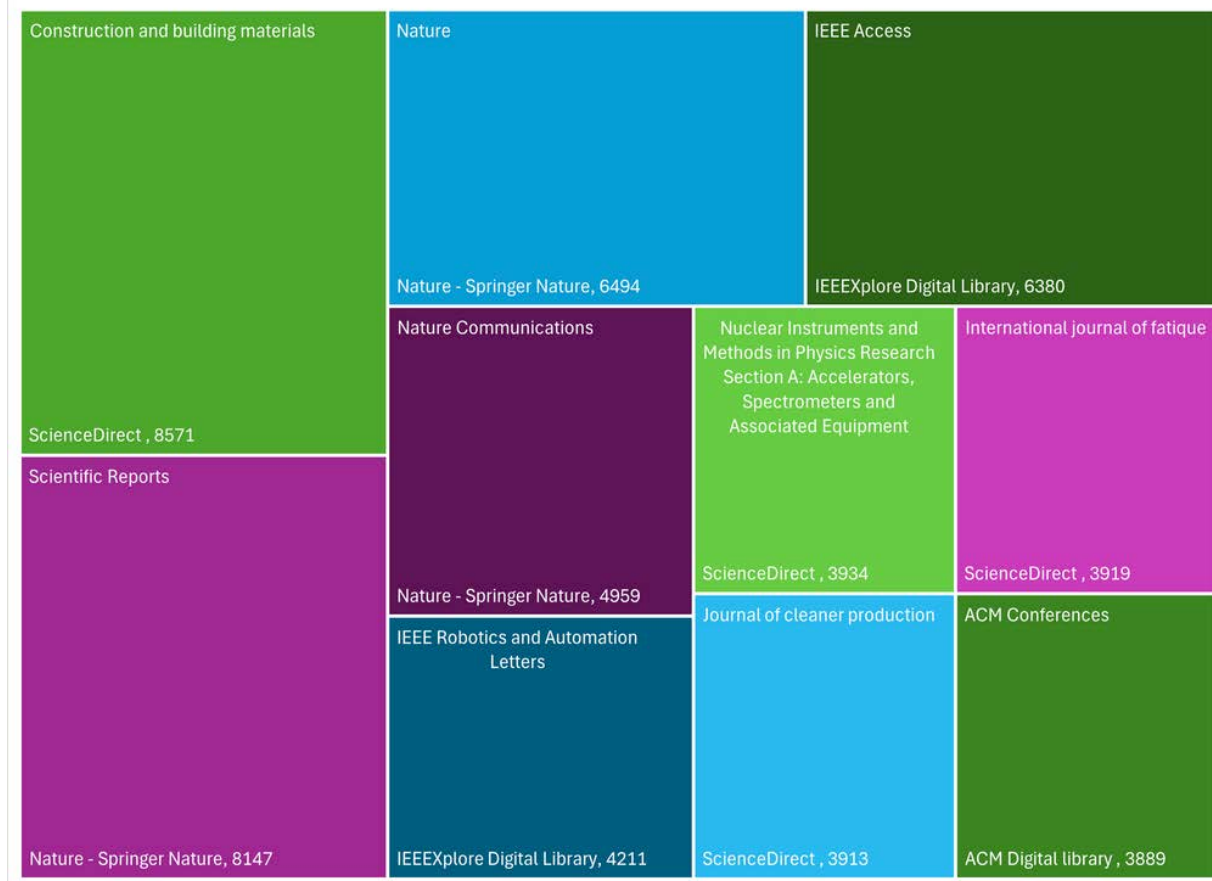
Přehled nejstahovanějších publikací za rok 2024

Následující vizualizace zobrazují 10 nejčtenějších (nejstahovanějších) seriálových a knižních publikací napříč všemi EIZ (data převzata a vyhodnocena; zdroj: Celus).

Počet nejstahovanejších knižních publikací za rok 2024

Počet nejstahovanějších seriálových publikací za rok 2024

Srovnání využívanosti EIZ v letech 2022–2024 (počet stažených dokumentů)

Multioborové databáze	2022	2023	2024
ScienceDirect	311 239	325 762	340 156
SpringerLink	80 800	102 558	119 769
Wiley Online Library	35 783	37 200	37 336
EBSCOhost	2 483	3 415	3 674

Oborové databáze	2022	2023	2024
IEEE	121 917	139 035	151 796
IoP	15 424	17 881	18 017
Sage	6 027	12 950	7 252
ACM	6 071	7 396	8 062
APS	5 136	6 127	11 102
Science	2 064	3 641	3 493
ASME	2 728	2 875	2 718
SPIE	3 047	2 740	3 439
MathSciNet	5 485	2 689	2 668
Detail Inspiration	x	2 339	1 500
ASTM	482	637	698
SAE	762	301	300

Citační databáze	2022	2023	2024
Scopus	253 416	260 618	682 663
WoS	284 508	194 126	198 350
InCites	6 380	8 285	8 286

Faktografické databáze	2022	2023	2024
ASPI	195 312	182 331	203 421
Statista	16 386	8 845	8 708
Accuris (IHS)	x	x	x
HelgiLibrary	x	x	x

Databáze e-knih	2022	2023	2024
Bookport	24 901	26 050	16 017
Knovel	10 648	11 040	8 494
Proquest Ebook Central	9 462	9 426	11 456

IV. Náhled grafických materiálů

CESTA ZA VZDELÁVANÍ S KNIHOVNOU

OD ZÁRODKU K CHYTÁRČIU

Občianske združenie, ktoré organizuje a realizuje vzdelávacie projekty pre deti a mládež, ktoré sú zamerané na rozvoj literárnej gramotnosti a kultúry.

Súčasťou projektu je aj vytváranie a aktualizácia informácií o vzdelávacích aktivitách.

Občianske združenie, ktoré organizuje a realizuje vzdelávacie projekty pre deti a mládež, ktoré sú zamerané na rozvoj literárnej gramotnosti a kultúry.

CESTA ZA VZDELÁVANÍ S KNIHOVNOU

OD ZÁRODKU K CHYTÁRČIU

Občianske združenie, ktoré organizuje a realizuje vzdelávacie projekty pre deti a mládež, ktoré sú zamerané na rozvoj literárnej gramotnosti a kultúry.

Súčasťou projektu je aj vytváranie a aktualizácia informácií o vzdelávacích aktivitách.

Občianske združenie, ktoré organizuje a realizuje vzdelávacie projekty pre deti a mládež, ktoré sú zamerané na rozvoj literárnej gramotnosti a kultúry.

DOKTORANDSKÉ DNY
nejeden pro studenty Ph.D.

7. 11. 2024 Informační zdroje

5. 12. 2024 Autorské právo

20. 2. 2025 Patenty a transfer technologií

**13. 3. 2025 Čítační databáze
Hodnocení VěV**

3. 4. 2025 Open Science

24. 4. 2025 Publikování

Informační pùhodinky

webináře pro každého

INFORMAČNÍ ZDROJE
REŠERŠE PRAKTICKY
CITOVÁNÍ A CITACE PRO

Listopad

[illegible]

Květen 2024

**ČVUT
ÚK**

NEWSLETTER

Open Science na ČVUT

OPEN ACCESS PUBLIKOVÁNÍ

Open Access (OA) publikování je jeden ze základních pilířů Open Science. OA představuje bezplatný a neomezený online přístup k vědecké literatuře a k odborným informacím. Bezplatný přístup ale neznamená, že je vše úplně zdarma! Někdy spojené s publikováním jsou přeměny ve standardě na někoho jiného (autor, instituce, grantová agentura atd.).

Ozvědní knihovna ČVUT poskytuje šaržetické i praktické podporu v oblasti Open Science pro ČVUT.

Všechny informace k tomuto tématu jsou k dispozici na Portálu OpenScience ČVUT:

Kontaktujte nás na:
openscience@cvut.cz

VÝZKUMNÁ FAIR DATA

Oblast výzkumných dat je v současné době další klíčovou oblastí Open Science. Výzkumná data jsou velkým informacím, které vznikají v průběhu výzkumu a jejich účelem je dosažení, uchování, ověření nebo reprodukce výsledků výzkumu.

Fair data je termín používaný v souvislosti se sdílením výzkumných dat v rámci Open Science.

Chcete dále...

01 / 04

[illegible]

ADVENTNÍ ČAS

ČVUT
ÚK

A festive advent-themed graphic. The background is a light, textured surface. In the center, the text 'ADVENTNÍ' is written in a large, bold, black, sans-serif font. Below it, the word 'ČAS' is written in a similar font, with a small black square containing the white text 'ČVUT' and 'ÚK' positioned between the two words. Surrounding the text are various natural elements: two star anise pods (one on the left, one on the right), a pine cone (bottom right), and several sprigs of green pine needles (bottom left and bottom right).